

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**ФІЛОСОФІЯ**

Спеціальність: С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **1**

Семестр(и): **2 (весняний)**

Тип освітнього компонента: **обов'язковий**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **обсяг знань, достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: кафедра філософії та суспільних наук, пр. Науки, 4

Керівник освітнього компонента: Карпенко Катерина Іванівна,
email: ki.karpenko@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс «**Філософія**» спрямований на формування у здобувачів цілісного світогляду, уміння мислити критично, логічно й системно, аналізувати фундаментальні питання буття, пізнання, свідомості, моралі та сенсу життя. Дисципліна поєднує історико-філософські знання з сучасними гуманітарними підходами, розкриває роль філософії у формуванні наукового, етичного й культурного мислення. Курс сприяє розвитку здатності до рефлексії, аргументованого висловлення позиції, толерантності до різних світоглядних систем і вмінню орієнтуватися у складних соціокультурних процесах.

МЕТА КУРСУ:

Здобувачі навчаться аналізувати основні філософські проблеми — походження світу, сутність людини, природу свідомості, пізнання, істини, цінностей і свободи. Вони оволодіють знаннями про основні етапи розвитку світової та української філософської думки, її вплив на формування сучасних наукових і гуманітарних концепцій, а також навчаться застосовувати філософські ідеї у професійній та особистісній рефлексії.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні напрями, школи та етапи розвитку філософії (антична, середньовічна, новоевропейська, сучасна, українська філософська традиція);
- розуміти сутність філософських категорій буття, свідомості, істини, добра, краси, свободи, відповідальності та сенсу життя;
- володіти знаннями про зв'язок філософії з наукою, релігією, культурою, психологією та етикою;
- уміти критично аналізувати філософські тексти, аргументовано відстоювати власну позицію, застосовувати логічні прийоми мислення у професійній діяльності;
- використовувати набуті знання для розвитку аналітичного мислення, формування етичних орієнтирів, розуміння світоглядних основ людської поведінки та суспільного життя;
- розвивати компетентності філософської рефлексії, толерантності, культури діалогу, самопізнання, уміння інтегрувати філософські ідеї у власну професійну та життєву практику.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Предмет, завдання та функції філософії.
2. Філософія Давнього Сходу та античності: становлення філософського мислення.
3. Основні етапи розвитку європейської філософії.

4. Онтологія як учення про буття: основні проблеми та напрями.
5. Пізнання як предмет гносеології: істина, форми і методи пізнання.
6. Людина у філософії: свобода, свідомість, відповідальність.
7. Соціальна філософія: суспільство, культура, історія, прогрес.
8. Етика та естетика як філософські вчення про цінності.
9. Філософія науки і техніки: сучасні підходи та проблеми.
10. Сенс життя і філософські основи світогляду сучасної людини.

Перелік тем практичних занять (16 год.):

1. Предмет, завдання та функції філософії.
2. Філософія Давнього Сходу та античності: становлення філософського мислення.
3. Основні етапи розвитку європейської філософії.
4. Онтологія як учення про буття: основні проблеми та напрями.
5. Пізнання як предмет гносеології: істина, форми і методи пізнання.
6. Людина у філософії: свобода, свідомість, відповідальність.
7. Соціальна філософія: суспільство, культура, історія, прогрес.
8. Етика та естетика як філософські вчення про цінності.
9. Філософія науки і техніки: сучасні підходи та проблеми.
10. Сенс життя і філософські основи світогляду сучасної людини.

Перелік тем самостійної роботи студента (54 год.)

1. Предмет, завдання та функції філософії.
2. Філософія Давнього Сходу та античності: становлення філософського мислення.
3. Основні етапи розвитку європейської філософії.
4. Онтологія як учення про буття: основні проблеми та напрями.
5. Пізнання як предмет гносеології: істина, форми і методи пізнання.
6. Людина у філософії: свобода, свідомість, відповідальність.
7. Соціальна філософія: суспільство, культура, історія, прогрес.
8. Етика та естетика як філософські вчення про цінності.
9. Філософія науки і техніки: сучасні підходи та проблеми.
10. Сенс життя і філософські основи світогляду сучасної людини.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, спостереження за поведінкою тварин, аналіз експериментальних досліджень, проблемне навчання, дискусія, евристична бесіда, моделювання психічних процесів, робота з науковими текстами.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до

Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Філософія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів / кол. авторів; кер. автор. кол. А.О. Приятельчук. – Київ: Вадекс, 2021. – 560 с. ISBN 978-966-9725-75-2

2. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 3-тє вид., переробл. – Харків : Право, 2020. – 432 с.

3. Хрестоматія з історії європейської філософії: навчальний посібник для самостійної роботи студентів / ред. В. Петрушенко. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 572 с.